

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesevnične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Št. Petru, Pestoju, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utočljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 18. Poštino-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Delavci, uslužbenci c. kr. javnih skladišč (proste luke)!

Podpisana vas vabi, da pridete vsi, katerekoli kategorije, v nedeljo dne 13. t. m., ob 10. uri dopoldne na

zelo važen shod,

ki se bo vršil v tržaškem „Narodn. domu“.

DNEVNI RED:

Nashe stališče z ozirom na odgovor na našo spomenico.

Važnost dnevnega reda nas odvezuje vsake nadaljne agitacije. Komur je na tem, da se izboljša položaj uslužbencev c. kr. javnih skladišč, naj prihiti na nedeljski shod.

TRST, dne 9. svečana 1910.

ODBOR N. D. O.

BRZOJAVNE VESTI.

Goriški dež. zbor.

GORICA 9. Na današnji seji je deželni zbor na predlog posl. Manfreda sklenil pozvati vladu, da tako pomnoži število državnih okrajnih živino-zdravnikov v krajih, ki se pečajo z živinorejo, da bo v vsakem sodnem okraju imenovan po en živino-zdravnik. Tudi naj dežela razpiše stipendije za izučenje podkovskih kovačev.

Dr. Faidutti je obžaloval, da sedaj popolnoma počiva komisija, ki se je sestala dne 4. avg. 1908 na predlog ministerskega predsednika, da izdela program za zboljšanje gospodarskih razmer na Goriškem in Gradiškanskem. Govornik je predlagal povaiiti vladu, da omenjeno medministerijelno komisijo čim prej zopet skliče, da prične delovati.

Dr. Pettarin je predlagal, da se to prošnjo na vladu odpošlje potom deželnega odbora. Ker je Pettarin očital državnima poslancema italijansko-katoliške stranke, da nista še ničesar dosegla na Dunaju, je nastalo hudo prerekanje mej liberalnimi in katoliško-italijanskimi poslanci. Na glasovanju je bil vsprejet predlog Pettarinijev. Do nadaljnjih prerekanih med omenjemi poslanci je tudi prišlo na razpravi o predlogu posl. Piccinini, da bi dobivali učitelji in učiteljice enake plače. Ta predlog je bil odkazan šolskemu odseku.

Na predlog deželnega odbora je zbornica v spomin; 60-letnice cesarjega vladanja sklenila sledeče: 1) ustanoviti fond za jubilejne premije takim kmetovalcem, ki vzorno obdelujejo svoja zemljišča in sicer se ustanovi šest premij po 1000 K; najprej se ustanovi fond, v kateri bo prispevala dežela na leto 1000 K; 2) k že obstoječim 8 ustanovljenim posteljam v pomorskem hospicu v Gradežu se ustanovi še 8 novih in se deželni prinos od 800 K poviša na 1600 K; 3) nova blaznica v Gorici naj se imenuje: „deželna blaznica Frana Josipa I.“; 4.) deželne dijaške stipendije v znesku 400 K za visokošolce se povišajo na 600 K in se razširijo na vso dobo vseučilišnih studij.

PODLISTEK.

Pičica na i.

Novela. — (Iz italijanščine poslovenil Rip.)

„Veledenjeni gospod!“

„Nocoj, o polnoci, pridejo v Vašo palačo trije moji pooblaščenici, in sicer skozi vrata za služinčad, ki jih Vi blagohotno pustite priprta. Dospevši v prvo nadstropje vstopijo v Vašo pisarno, kjer jih boste Vi blagohotno čakali ter jim izročite v pisemskem kuvertu svoto deset tisoč frankov.“

„Če bi Vam slučajno bilo prenadležno čakati do tako pozne ure, ali bi Vam bilo neljubo priti v direktno dotiko z mojimi ljudmi (za katerih uljudnost in rešpekt Vam sicer jaz osebno jamčim), Vam je svobodno, da delegirate zaupno osebo, ki naj Vas nadomesti v tem malem poslu.“

„Popolnoma brez uspeha bi pa bilo, če bi se Vi skušali upirati moji zahtevi, bodisi obvestivši policijo, bodisi s tem, da bi organizirali kako posebno defenzivno, ali pa tudi ofenzivno službo. Naznanjam Vam, da boste Vi od tega hipa pa do ure, ki sem jo jaz določil, podvrženi najstrožjemu in

Vladni zastopnik, dvorni svetnik grof Attems, je izjavil, da naprosi namestnika, naj ta poklonstveni čin prijavi na najvišem mestu.

Zakonski načrt, tičoč se delne spremembe zakona o kategoriziranju cest je bil vsprejet tudi v tretjem čitanju; prav tako tudi zakonski načrt tičoč se spremembe zakona o poljskem varstvu.

Vsprejet je bil statut za deželni kreditni zavod in za hranilnico. K tej točki se je priglasi za besedo tudi knez nadškof dr. Sedej, ki je povdarjal, da bo ta novi zavod oškodoval obstoječe hranilnice in še posebno tudi „monte di pietà“; na čelu kulatorija stoji namreč sam nadškof.

Proti tej deželni hranilnici sta govorila tudi posl. Faidutti in Meizlik. Na to je nadškof odšel iz dvorane. Isto so storili za njim tudi poslanci ital. ljudske stranke.

Statut za novo blaznico je bil odobren, nadalje je bilo dovoljeno več podpor za gradnje cest in obrežnih gradenj.

Na zvršetku se je prečital dr. Pettarin interpelacijo na vladu, zakaj ni bil že pred petimi leti sklenjeni novi občinski zakon še do danes predložen v najvišje potrdjenje, pri čemer je označil to postopanje kakor nezakonito.

Vladni zastopnik, dvorni svetnik grof Attems je izjavil, da predloži interpelacijo vladi, da pa protestira proti očitaniu, češ, da vlada poslopa nezakonito.

Prihodnja seja jutri ob 10. uri dopoldne.

Nova vlada na Hrvaškem.

ZAGREB 9. Levin pl. Chavrak, bo imenovan predstojnikom oddelka za notranje stvari, dr. Milan Amruš pa predstojnikom oddelka za uk in bogačastje. Dotični dekreti so že pripravljeni v dvorni pisarni. Kar se tiče kandidature dr. Frana Spevca kakor predstojnika za pravosodje, je njegova kandidatura v vsakem pogledu izključena.

Novi ban dr. Tomašić pride semkaj prihodnji petek.

Hrvatski ban — tajni svetnik.

DUNAJ 9. Včerajšnja „Wiener Zeitung“ je razglasila, da je cesar imenoval novoimenoovanega bana hrvatskega dr. Nikolaja Tomašića tajnim svetnikom.

OGRSKA.

BUDIMPEŠTA 9. Ob 11. uri dopoldne se je vršil v palači ministerskega predsednika ministerski svet, katerega so se udeležili vsi člani kabineta. Predmet razpravljanja je bilo reševanje tekočih stvari. Razun tega so se bavili z vprašanjem bosanske ustave. Ministerski svet je trajal do 2. ure popoldne. Po ministerskem svetu je ministerski predsednik vsprej deputacijo deželne zveze reformiranih dušebrižnikov.

Izvolski in Nemčija.

BEROLIN 9. „Lokal-Anzeiger“ je priobčil razgovor nekega prijatelja lista z Izvolskim. Minister je baje rekel: Njemu se po krivici pripisuje Nemčiji sovražno mišljenje. Zvezna zvestoba Nemčije nasproti avstro-ogrski monarhiji ni mogla v Rusiji presenetiti oziroma se je ni moglo vsprejeti na neprijateljski način.

Špansko ministerstvo odstopilo.

MADRID 9. Vlada je podala ostavko. Sestava novega kabineta je poverjena demokratu Canaleja.

najtočnejšemu nadzorovanju od strani mojih privržencev, in da bi bil vsaki korak, ki bi ga Vi skušali proti meni, le v Vašo škodo.

„Sicer pa smatram tako opozoritev za nepotrebno, ker ste Vi tako inteligentna oseba, da umete takoj, da radi take malenkosti, kakor je ta svota, ki jo jaz zahtevam, ni vredno izpostavljati se našim represalijam.“

„Pouči naj Vas dogodek gospoda Jakoba Verrazzani!“

„Z najpriserčnejšimi pozdravi in z najodličnejšim spoštovanjem beležim udani Jurij Sorel.“

„P. S. Vem, da je Vaše Blagorodje za drevi povabilo na kvartanje kakagega prijatelja, in mej drugimi tudi policijskega komisarja Derosa. Jako umestno bo, če ta sestanek odpoveste s kakršnim koli izgovorom.“

„Ponovni pozdrav.“ J. S.

Baron Teodor Grelath je večkrat pazno prečital pismo, ki mu je je pisal Jurij Sorel, a potem se je globoko zamislil.

Ko je slednjič vstal, vzdravnivši se iz premišljevanja, je bil že sklenil, kaj mu je storiti. Pozvonil je, na kar je takoj prišel strežaj.

— Ste vi, Ivan?

Bolezen švedskega kralja.

STOKHOLM 9. Kralj je izvzemši kratkih presledkov spal od 9. ure zvečer do 7. zjutraj. Temperatura znaša 37°6". Kralj se počuti trudnega, vendar ne čuti bolečin.

Angleški list o zblizanju Avstro-Ogrske in Rusije.

LONDON 9. „Daily Graphic“ govori o vesteh zblizanja med Avstro-Ogrsko in Rusijo ter pravi: Vse to je dobro in pametno in Evropa zasleduje ta poskus živahnim interesom in odkritosrčno simpatijo. Nič ni bolj primerno, da povspesuje preporoditev Balkana in utrditev svetovnega miru kakor odkritosrčen sporazum mej Dunajem in Petrogradom. Obe državi sta naravni čuvarici ua Balkanu.

Iz Egipta.

KAIRO 9. Kedive je sklical danes narodno skupščino. Zahteval je, da skupščina pritrdi načrtu, da se obnovi konvencija sueškega kanala.

Generalni štrajk na Pruskem.

BEROLIN 9. — Socijalisti so sklenili v protest proti nameravani pruski volilni reformi proglasiti generalni štrajk. Nočejo pa izdati dneva, kedaj se to zgodi, da se ne bodo mogli gospodarji proti štrajku zavarovati.

Bruhanje vulkana.

LONDON 9. — Kakor poroča „Daily News“ iz Costarice, je začel vulkan Poas silno bruhati.

LONDON 9. „Daily News“ poroča o bruhanju vulkana Poas, da se vali lava na obeh straneh gore navzdol in da ugrožava tamošnje rodovitne doline. Bati se je, da je ponesrečilo mnogo ljudi.

Potres.

PULA 9. C. in kr. hidrografični urad poroča: Danes ob 5. uri 55' 4" zjutraj je bil zabeležen tukaj začetek bližnjega potresa. Maksimalno gibanje je ob 5. uri 47' 50" znašalo 2 mm. Ognjišče, ki ga je iskati v južni Dalmaciji ali na Balkanu, utegne biti oddaljeno približno 600 km.

Seina zopet narašča.

PARIZ 9. Seine je v zadnjih 24 urah narasla za 21 cm. in naraste jutri bržkone za drugih 30 cm.

Ekspedicija na južni tečaj.

WASHINGTON 9. — Peary in Arctic-klub sta povabila ravnatelja National Geographical Society, da se udeleži ekspedicije na južni tečaj. — Ravnatelj je povabilo vsprejel.

WASHINGTON 9. Ekspedicije na južni tečaj, sklenjene na predlog Peary-ja, ki se bo vršila na parkuru Roosevelt, se udeležijo tudi vse moštvo, ki je spremljalo Peary-ja na severni tečaj.

NEW-YORK 9. V Metropolitan Opernhousu se je vršilo narodno počaščenje Peary-ja, ki mu je bilo o tej priliki izročeno častno darilo 10.000 dolarjev.

Dunaj 9. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladija „Panter“ priplula v Takamatsu, kje ostane dva dni. — Na ladiji vse zdravo.

Freiburg 9. Porotno sodišče v Romontu je obsodilo na smrt klavca Maillarda, ki je leta 1903 zastrupil z arzenikom svojo prvo ženo, leta 1909 pa svojo drugo ženo.

— Da, gospod baron.

— Ne čutim se nič kaj dobro, danes...

— Ste li bolni, gospod baron? — ga

je prekinil živo zanimajoči se strežaj. — V resnici ste jako blede... tako nekam čudno izgledate... Hočete-li, da skočim po zdravniku?

— Ne, ne, Ivan; hvala Vam, nič hudega ni. Le rad bi bil drevi puščen v miru, da bi mogel prej v posteli. Pojdite torej takoj k vitezu Pasqualettiju, h komisarju Derosa in k županu ter jim povejte, da se danes počutim nekoliko slabo in da se moram za drevi odpovedati veselju njih družbe in običajnega kvartanja.

— Že dobro, gospod baron.

Ivan je bil že na pragu sobe, ko ga je Teodor Grelath pozval nazaj.

— A propos, čujte še nekaj!

Ivan se je vrnil.

— Pred par trenotki, ko sem prišel v to sobo, sem na pisalni mizi našel to-le pismo, ki je bilo prineseno privatnim poštom. Vam je-li kaj znano o tem?

— To pismo sem vsprejel jaz, gospod baron, in sem je jaz položil na mizo,

— Ah tako! In... kdo vam je je izročil?

— Neki dečko iz vasi, sin kovača Andreja. Rekel je, da ga je s pismom poslal neki nepoznan gospod.

Dunaj 9. — V minoli noči je pogorela tovarna kemično-farmaceutičnih preparatov tvrdke Røde v Klosterneuburgu. Postranska poslopja so ostala nepoškodovana. Škoda je velika.

London 9. „Daily Graphic“ poroča iz New-Jorka: Cook se nahaja na Bermudskih otokih. Iz New-Jorka je baje odšel v Havano in nekoliko tednov pozneje je odpotoval na Bermudske otoke.

Catania 9. Bivši minister Majorana je danes umrl.

Na obrambo našega obrambenega dela!

Čudno zveni to in vendar postaja resnica. Mesto da bi naše obrambeno delo — kakor bi bilo v naravi stvari — vršilo svojo veliko nalogo ob mejah slovenske domovine proti drugorodnemu sovražniku, moramo danes vseh, ki še slovensko čutijo, zvati ua obrambo našega obrambenega dela pred nevarnostjo, ki mu preti iz slovenskega tabora samega!

Tako nizko je zlezlo naše domače slovensko življenje, ker so mu hudourniki strankarskega fanatizma in gospodarstvena želja izpodjeli in razsuli vsako solidno zdravo podlago. Mi smo se — temu se ne more oporekati — v zadnje čase kolikor le možno držali v rezervi nasproti vsem dogodkom, ki razvnamajo strankarske strasti v naši osrednji pokrajini, ker smo v teh resnih časih, ki bi bolj nego kedaj zahtevali koncentracije narod. sil, smatrali za svojo domovinsko dolžnost; da se vspricho nevarnosti, preteče od zunaj, izogibljemo vsemu, kar bi moglo kaniti olja v ogenj domačih nasprotstev.

Sedaj pa, ko je kakor nesrečonosen grom zagromela narodna nevarnost od znotraj — hujša nego ona od zunaj —, ne smemo molčati, kajti: kakor se nam je videla poprej rezerva narodna dolžnost, tako bi bila sedaj molk in vsaka obzirnost naroden zločin.

Članek, ki ga je priobčil „Slovenec“ pod zaglavjem „Ciril-Metodarija“, nam je kakor šop blestečih lučnih trakov iz električne žarnice razsvetlil sliko, uprav grozno za vsakogar, ki misli na bodočnost naroda. S strahom se mora vpraševati sleherni narodno misleči Slovenec: kam plovemo, kam mora dovesti to? Ali ne nosi narodna življenje naroda, v katerem so možne take politične in strankarske perversnosti, že smrtnih potez na svojem licu! Članek v „Slovencu“ kaže vse znake popolne brezčutnosti, brutalne odkritosti in cinizma. Neki tržaški rodoljub, trezen mož, ki je vsikdar odkrito obžaloval vse zmote z jedne in druge strani, je — ko je prečital „Slovenec“ članek — tresoč se od ogorčenja vskliknil: Tako more pisati le človek, ki mu ni nobena stvar več sveta!!

Prav ima mož: o stvarih, ki tvorijo za narod ekzistenčno vprašanje, mora tako brutalno, cinčno in brezsrčno pisati le kak Terzit — un brutto, bi rekli Italijani — prestavljen iz starogrškega bajeslovja v novodobno slovensko življenje. V srcu tacega človeka ne more biti mesta za nikak blag in plemenit čut, ker ga udušuje in uničuje plamen divjih nagonov: strasti, sovraštva, maščevalnosti!

Da ne sodimo prestrogo, govori dejstvo,

— Neki nepoznani gospod? In kakšen je bil?

— Kdo?

— No, da... kakšna je bila zunanost tega gospoda?

— Oprostite mi, gospod baron, a meni ni prišlo na misel, da bi dečka, ki je prinesel pismo, vprašal, kakšen je bil oni, ki mu je je izročil.

— Že dobro, že dobro... ni treba družega.

— Sicer pa — je nadaljeval Ivan — lahko poiščem in privedem kovačevega sinu, in od njega, gospod baron, lahko izveste...

— Sem vam že rekel, da ni potrebno — je zavpil Teodor Grelath, ki mu strežajeva vsiljivost očitno ni bila všeč.

Ne črhivši niti besedice, je Ivan odšel.

Letovišče v Altavilli al Monte, ki je bilo običajno tako živahno, tako veselo, je onega leta bilo zapuščeno, dolgočasno, mrtvo.

Vzrok temu je bilo dejstvo, da so se bili v Altavilli pripetili neki zelo čudni dogodki.

Ta „veseli košček raja“, kakor so ta kraj nazivali ljubimkajoči pari, ki so se

da mož niti ne poskuša, da bi kakor si bodi konkretno utemeljil svoj izbruh — da bi se dvignil nad splošno frazo in pavšalno obdolžitve.

Vsakemu katoličanu je sedaj sveta dolžnost, da z vsoto sil nastopa proti cirilmetodariji. — Samo ena narodna misel je: krščanska. — Na Slovenskem je narodno delo le na katoliško-narodnem temelju demokratizma!

Tako nam kriči hreščeči glas — Terzita. Nima pa toliko poštenja, da bi svoje težke sentence podprl ni z enim konkretnim dejstvom!!

Nismo proti kritiki. Narobe: koristna je povsodi. Svobodno je gospodi, da kritikuje kurz na vodstvu Ciril-Metodove organizacije in da se protivijo političnemu mišljenju posamičnih oseb. Ali čim je Terzit napal institucijo samo, čim hoče podreti, kar je ustvarila, bilo mu je v prvo dolžnost, do pove, kaj se je v noveji dobi spreminilo v družbenih zavodih! Priprosto ljudstvo, ki je čitalo njegov izbruh, a mu pred vsem nedostaja poznanja stvari, da bi moglo samo soditi, mora po njegovi frazi o „katoliško-narodnem temelju demokratizma“ soditi, da so družbini zavodi sedaj brezverski in le za liberalne frakarje. To je črna kleveta, to je laž. Mari je sedanje vodstvo vrglo križ iz šole, mari je odpravilo duhovnike in veronauk?! Mari družbini zavodi odklanjajo otroke siromašnih slojev?! Nič ni res. Uprava je druga, ali, kar se tiče *navrstvene in verske vzgoje*, so ostali družbini zavodi taki, kakor so bili tedaj, ko so družbo vodili duhovniki in kakor jih zahteva **državni šolski zakon**, ki bi ga moral spoštovati — če bi stal na čelu družbe — tudi... Terzit!!

Rekli smo: kritike ne odklanjamo. Ali kritike, ki ne podira, ampak zida. S Terzito bi bilo zastoj govoriti — to vemo. Ali obračamo se do dostojnejših, treznejših in rodoljubnejših elementov v S. L. S. Saj to je ravno, kar ublažuje ogorčenje: trdna vera, da je v tej stranki še mož, ki ne bi podpisali tega, kar je podal „Slovenčev“ članek od ponedeljka. Do teh mož se obračamo, naj položijo roko na srce in naj odgovore, kaj bi pomenjalo za tisoče in tisoče slovenskih otrok ob mejah na Primorskem — izlazi v Trstu — Koroškem in Štajerskem, ko bi ne bilo vsa ta leta obrambene organizacije, ki nam jo je dala družba sv. Cirila in Metoda?! **Tisoče duš bi bilo izgubljenih za narod naš ravno na pozicijah, kjer je nevarnost največja!!** Kdor ima slovenskega srca in človeške duše v sebi, ne bo mogel želeti, naj se ta organizacija podre, naj se tisoči slovenskih ekzistenc prepuste viharjem brez vsake obrambe, **dokler ni ne le ustvarjena, ampak tudi dovršena nova in boljša organizacija!** A kje je ta? Kje so bili doslej srdeži, ki bi hoteli sedaj kar vse podreti? Pametni in vestni človek ne podira starega dobrega, dokler ni ustvaril novega boljšega.

Člankar nam napoveduje v bližnjem času novo obrambeno organizacijo. Dobro. Nič nimamo proti temu, marveč le pozdravljali jo bomo, če bo res **narodna obrambena organizacija!**

In kaj lepa prilika se jim nudi sedaj, da z dejanjem pokažejo svojo slovensko požrtvovalnost. Po zaslugi Ciril-Metodove družbe se je n. pr. naše šolstvo v Trstu tako razvilo, da je postala gradnja novega modernega šolskega poslopja krvava potreba, conditio sine qua non za bodočnost teh zavodov. **Hočejo-li gospodje prevzeti potrebni trošek kakih dvestotisoč kron?!!** Družba sv. Cirila in Metoda pa hoče do prinesiti tudi to žrtev za prevažno tržaško pozicijo. Umejeje-li sedaj čustva, ki nas pretresajo, ko vidimo, kako bi se hotelo zavestiti roko, ki je pripravljena položiti tudi to žrtev v našo narodno obrambo v našo rešitev?! Ta čustva so: jeza, ogorčenje, gnus in — žalost, da je sploh možno kaj takega v našem slovenskem narodu.

Da je družba sv. Cirila in Metoda le

redno sestajali vsako leto v začetku letovišne dobe prisegajoči si večno ljubezen, a so se vsake leto 31. oktobra zapuščali kakor dobri prijatelji... brez jeze: ta „košček raja“ se je bil spremenil v kot pekla.

Nobena zabava ni mogla vstrajati, ne privabiti letoviščarjev, ne tennis na foot-ball, ne drugo.

Jurij Sorel, skrajno predrzni in agilni bandit, katerega ime in čini so bili vsem znani, dočim ni nikdar nihče videl niti konca njegovega čevlja, je bil prišel, bogve kako in od kod v bližino Altaville al Monte in zanesel vanjo zmešnjavo in strah.

Zaman je bilo ministerstvo notranjih stvari dovolilo dvajset karabinerjev ojačenja onim štirim, ki so imeli tam običajno bivališče in ki so v prejšnjih časih blaženo preživljali dneve, v zabavni lenobi krožeči po vasi, po polju, po gozdu, pušči in dvoreci lepim dekletom.

Zaman se je bila uvedla prava pravcata vojna proti roparjem, s pravilnimi rekognosciranjimi na konju in peš, s zasedami, preoblečenji itd.

Zaman je bil v Altavillo poslan najizvedenejši policist, komisar Derosa. Niti tega ni bilo možno dognati, da-li Jurij Sorel deluje sam, ali če je on glavni organizirane tolpe zločincev? (Pride še.)

kranjska organizacija, naj bi že bilo. Ali to je vse slovenska organizacija, do katere nima posebne pravice nobena politična stranka. In glede Trsta smemo pa ponosno reči, da se je zanj že izrekel **narodni plebiscit**, kajti pri nas ga ni človeka, ki se Slovenca čuti, od inteligenta do priprostega delavca, ki ne bi po svoji moči žrtvoval za družbo. Tako je in tako ostane. Afront proti družbi, je afront proti tej narodno-zavedni slovenski masi v Trstu.

Sedaj treba, da obnovimo ta narodni plebiscit. V začetek bi priporočali velik javni shod z dnevnim redom: **naše obrambeno delo**. A to ne le v protest proti slovenskim ubijalcem narodnega obrambenega dela. Organizacija tega dela moramo spoštljivo radi nasprotnikov. Ne varajmo se in ne prezirajmo dogodkov okoli sebe. Nikdar še ni bilo delovanje naših narodnih nasprotnikov — izlazi po spodnji okolici — s pomočjo šolstva tako previdno, proračunano in sistematično, kakor je postalo nekaj časa sem.

Poglejmo novi nevarnosti v obraz! Čim večja je ta nevarnost, tem *popolnejše mora biti naše obrambeno delo*. Tudi o tej povečani nevarnosti naj bi na predlaganem shodu izpregovorili odkrito besedo naši javnosti. — In ta beseda bo ob enem uničevalna obsodba njim, ki v teh časih besne proti — Cirilmetodariji!

Položaj na Češkem.

Položaj na Češkem se je vsled odgojenja deželnega zbora poslabšal.

Treba bo zopet začeti z novimi „pogajanjimi“ in kdo ve, ali se pride do kakega uspeha. Govori se, da novih pogajanj ne bodo več vodile stare osebe in dunajski listi so že prinesli vest, da misli češki namestnik Coudenhove „iz zdravstvenih ozirov“ odstopiti in da bo poklican na njegovo mesto tržaški namestnik princ Hohenlohe.

Tako piše n. pr. dunajski „Montags-Journal“ med drugim: „Ako tudi ne pride na namestništvo v Pragi takoj do spremembe, je že delj časa znano, da grof Coudenhove radi slabega zdravja ni več kos utrudljivim poslom v Pragi. Tako češkim, kakor tudi nemškim krogom simpatična in priljubljena prikazen tržaškega namestnika nudi vsekakor jamstvo, da pride do boljših razmer.“

Češki listi z veseljem pozdravljajo bodoči odstop grofa Coudenhove. Socialno-demokratsko „Právo Lidu“ piše, da že z ozirom na to, ker je sedanji namestnik Nemeč in kakor tak ne more imeti smisla za potrebe večine prebivalstva, je le pozdravljati njegov odstop. Ako pride od tega, bo že to velik uspeh češke politike, večji, nego pridobitev dveh čeških ministrov.

Vlada je to vest sicer takoj dementirala, a nekaj resnice bo na nji z ozirom na to, da je bil princ Hohenlohe pred par dnevi na Dunaju vsprejet v avdienci od ministerkega predsednika Bicerthaa.

Dnevne vesti.

Odbor pol. društva „Edinost“ ima važno sejo jutri v petek ob 3. uri popoldne v „Slavjanski čitalnici“.

Ob enem se prosijo tudi p. n. gg. odseka za sestavo novega odbora, da se te seje kolikor mogoče polnoštevilno udeležijo.

Ostudni napad „Slovenčev“. Prejeli smo: Ta napad na družbo sv. Cir. in Met. je vzbudil v vseh resnično narodnih krogih neopisno ogorčenje. Ljudje niso hoteli verovati svojim očem, ko so videli, da zamore kedo pisati kaj takega v slovenskem jeziku in v glasilu, ki hoče reprezentirati ves slovenski narod. Gospoda pri S. L. S. so očitno začeli izrabljati svojo moč in hočejo sedaj uničiti edino obrambeno organizacijo, ki se je po dolgih letih, in bojujoč se proti velikim težkočam, razvila na stopinjo, na kateri stoji danes. S. L. S. snuje že dve ali tri leta svojo obrambeno organizacijo.

To bi nas samo veselilo, ako bi ustanovitelji zasledovali cilj paralelno s Cir.-Met. družbo in bi delovali za rešitev naših obmejnih bratov.

A da se hoče to organizacijo v imenu „krščanske ljudske misli“ sezidati na razvalinah naše miljenke družbe sv. C. in M., to je naroden zločin in izdajstvo, ki ne sme ostati nepoplačano.

Zato je dolžnost vsakega Slovenca in vsake Slovenke, da daruje v protest proti temu napadu naj si bo še tako malo svoto. To bodi naše plemenito maščevanje!

K tragični smrti dra. Slejkota. — Pišejo nam: Vsi znanci pokojnega smo videli v dru. Slejkotu nekakega mučenika na državnem uradniškem polju. Cerkev je, dasi samomorilcu, dovolila rade volje cerkveni pogreb, ker je ne le eden, ampak več zdravnikov (med njimi različnih narodnosti), ki so pokojnega zadnje čase opazovali, kakor tudi mnogo duhovnikov, ki so ga v zadnjih dnevih videli, priznalo, da je bil mož duševno potr in skrajno melanholičen, tako, da je bilo pričakovati kaj abnormalnega. Vsi so izrekli, da je mož duševno popolnoma pobit. Bil je pač žrtev razmer; preveč vester v izpolnjevanju svoje službe, preveč delaven na povelje svojih višjih in preveč skrben za upravo svojega oddelka,

kateremu je načeloval že mnogo časa, predno je bil faktično imenovan načelnikom; a v zahvalo tej gorečnosti je bil po končani borbi odstavljen... in to ga je umorilo.

Mi pa, ki smo ga poznali dolgo vrsto let (in to prizna menda tudi največja večina poštinih uradov, ki jih je on nadziral), pravimo, da je bil mož sicer resen in strog, vendar pošten in odkritosrčen, zraven pa blagohoten in dobrovoljen uradnik, h kateremu so se zatekali lahko vsi, ki so potrebovali nasveta in pomoči. Bil je mož, ki ni izkoriščal raznih dobro situiranih poštarjev, ki se ni okoriščal, ki je imel pred sabo vedno le pravico, resnico in blagor poštno uprave. Kako se mu je to izplačalo in kako se mu je godilo, o tem bomo govorili v kratkem na drugem mestu.

Skrajna brezobzirnost (da ne rečemo kaj huje) je postopanje tržaške poštno direkcije, da je dala predale pisalne mize dra. Slejkota nasilno odpreti, „komisijselno pregledati“ takoj po njegovi smrti, ko on, takorekoč, še mrzel ni bil. Ako bi bil dr. Slejko blagajnični uradnik, ali pa kak hudo-delec, recimo defraudant, bi se nam to ne bi zdelo tako nečuvno in brezobzirno; ali v slučaju Slejkotove smrti in v njegovem uradnem razmerju to pač ni bilo umestno, opravičeno in še manje njegovi uradni stopinji primerno. Da se ga je v uradu in izven urada sekiralo, trpinčilo in mučilo do skrajnosti in še celo na mejo smrti tiralo, o tem bomo govorili na drugem mestu. Da se pa tako nedostojno in nehumano ravna s človekom, ki je poštni upravi pošteno služil nad tri lustre, to je... nočemo rabiti ne-parlamentarnega izraza, toda odkrito bodi povedano: naravnost nečloveško. Odprla so se predala v nenavzočnosti Slejkove soproge, oziroma pooblaščenca, dasi je pooblaščenec takoj v nedeljo, t. j. drugi dan po njegovi smrti, telefoniral na poštni urad, da se udeležijo komisijelne otvoritve pisalne mize. Pozneje se je konstatiralo, da se je otvoritev izvršila takoj v nedeljo jutraj in odtod je umljivo, da so iz poštnega ravnateljstva odgovorili, da ni nikogar več v uradu, dasi se je istodobno že in še vršila perlustacija uradnih in privatnih spisov dr. Slejkota. Nočemo govoriti o taktu, še manje o pije-teti do mrtvega, ki je zavzemal vendar načelniško mesto pri direkciji; reflektirali bi samo na pravičnost in razmer gotovih krogov, da h taki otvoritvi povahijo upravičene zastopnika družine, da temu aktu prisostvuje.

Mi ne dvomimo o poštenosti dotične komisije, pač pa dvomimo o vzroku naglice, ki se je tu prikazala. Dr. Slejko je bil vendar približno štiri tedne na dopustu in je na dan svoje smrti od poštnega ravnatelja, dvornega svetnika G. Pattaya, dobil brez zdravniškega spravečala zopet še nadaljni tritedenski dopust, torej ni imel tako važnih aktov, da bi se moralo takoj po njegovi smrti, nasiloma odpreti predale njegove pisarne; če jih je pa imel, bi se bilo to njemu lahko povedalo med dopustom, ali pa, ko je prošil za dopust. Saj je bil vedno v Trstu in je zahajal večkrat v urad. Vrhutega pa je treba upoštevati, da je bil pokojnik premeščen iz oddelka II. v oddelk IV., torej vendar ni mogel imeti več aktov onega oddelka, v katerem se ga je smatralo za nesposobnega! Kako naj bi on torej rešil to, če je bil nesposoben, ko se ga je vendar prestavilo na mesto najslabšega konceptnega uradnika, takorekoč napravilo za peto kolo pri pošti.

Ali je bil zmožen, potem bi bil moral ostati načelnik oddelka II. in potem bi bila nasilna otvoritev vsaj deloma opravičena; ali pa je bil nezmožen, potem so mu morali takoj vse važne akte odvzeti in je nasilna otvoritev zaradi aktov popolnoma neopravičena. Naj pa bo eno ali drugo: v vsakem slučaju je taka naglica neopravičena in tako postopanje nedostojno, ker niso pozvali soproge oziroma pooblaščenca. Kar se pa tiče izgovora, ki ga je dvorni svetnik dal pooblaščenca, da državni uradnik ne sme imeti privatnih stvari v svoji pisarni, da mora imeti le uradne stvari, iz česar naj bi bila opravičena samo uradna otvoritev brez udeležbe stranke, bi pa opozarjali dotičnega gospoda, da bi tudi on potem ne smel v uradu stanovati, — da bi moral erar preskrbeti uradnika z vsemi možnimi knjigami in spisi, — da bi moral g. dvorni svetnik iz svojega pavšala dati na leto nekaj tisočakov več za razne uradne potrebščine, da bi se moralo vse uradniško življenje in poslovanje precej predrugačiti. Nečemo govoriti o neeraričnej ekvipažah, pač pa omenjamo, da bi potem tudi uradniki ne smeli jemati aktov na dom, da jih pri brlečih petrolejkah rešujejo v času, ki je določen ubogemu trpinu za počitek, ne pa za to, da šteti eraričen pavšal, da pomaga izvrševati takorekoč postranskobrezplačno privatno službo. Omenjali smo že, da ne dvomimo na nepristranosti komisije; dovoljujemo si pa dvomiti na natančnosti iste; in to popolnoma opravičeno, posebno še, ker se je komisija izrekla, da gotovih stvari v Slejkotovi zapuščini ni našla, o katerih se splošno ve, da jih je imel. Več o tem nočemo govoriti, ker pridemo na drugem mestu do besede o tem in podamo raznim gospodom prilike, da se izjavijo o gotovih stvareh. Pripominjamo pa, da informacije raznih veljakov in interesiranih oseb, ki se, četudi v poštinih stvareh, dajajo poštnim komisarjem, niso vedno

takega značaja, da bi spadale med uradne spise, kakor tudi ne različne zahteve raznih poštarjev, če ima o istih presojači poštno osoblje, ki je do vratu zadolženo (ne govorimo splošno); pač pa o Slejkotu lahko trdimo, da je bil gmotno jako dobro situiran in da mu vzlic zlobnemu govoričenju preostaja še lepo premoženje, ne glede na premoženje njegove soproge. Torej, za kaj ta naglica, ako se je ne da tolmačiti z besedo — strah.

V spomin vrlému možu. Iz Barkovelj smo prejeli:

Odprl se je grob! In ta grob je določen Tebi, predragi mi prijatelj Jurij?! Oh, kako je to nenadoma — nepričakovano prišlo! Kako me srce skeli, ko premišlujem, kako veliko izgubo trpi Tvoja družina, kateri si bil Ti glavni pogoj — skrben, marljiv oče in gospodar.

Da, predragi Jurij, kdor Te je poznal, je videl, da žrtvuješ vse svoje moči za blagor družinice, ki si jo tako častno vzgojil.

Čast takim očetom, posebno pa Tebi, ki Te je dičila, razen te, še druga prekrasna lastnost: goreča ljubezen do rodne grude — do krasne slovenske domovine!

Mnogo viharjev je pretresalo že našo zlato okolico, a v vseh teh viharjih stal si vedno med prvimi, ki so naše ljudstvo bodrili in nagovarjali k zvestobi do domovine.

To je prinašalo Tebi tudi marsikatero grenkost in zraven tega tudi materialne škode; ali nisi se ustrašil, ampak si poslušal za svojim ciljem naprej.

Kako srčno si se veselil našega narodnega napredka v okolici in v mestu in sedaj, ko bi se moral naslanjati na vspehih Svojih in drugih rodoljubov, ukradla nam Te je kruta žena — bela smrt!

Našemu narodu je menda nekako usojeno, da izgublja svoje Sokole veliko prežgodaj!

Koliko vrlih slovenskih narodnih mož nam je ugnobila nemila smrt, ne da bi jih pustila mirno uživati v visoki starosti sado-ve svojih trudov.

A mene tolaži dejstvo, ker ena je Tebi se želja spolnila, da v rodni Ti grudi trupe leži. Slava Tvojem spomnu!

Barkovljan.

Zdravniška postaja naj bi bila menda humanitaren zavod in kakor tak vsikdar pripravljen za pomoč onim, ki je potrebujejo. Na žalost nam je često prilika za pritožbe, ker se tudi delovanje tega zavoda ne more dvigniti nad nižave narodnega sovraštva in prepira.

No, danes moramo navesti slučaj, ki priča, da v rečenem zavodu — tudi če abstrahujemo od narodnega antagonizma — poslovanje ni tako, da bi povoljno služilo vzvišenemu namenu.

Nekdo je v terek zvečer odvedel neko dekle na zdravniško postajo, ker se jej je na plesu pripetila nezgoda. Potrkal je. Dolgo ni bilo nikakega odziva.

Vse je bilo kakor izumrlo. Slednjič je bilo čuti korake postrežnika, ki je do tedaj — sladko spal. Sila je bil vzlovljen, da se ga je kdo drznil motiti v njegovem dolge far niente. Zato je zarentail, da ni nobenemu zdravniku in dodal grdo psovko. Dotičnemu spremljevalcu se je to vendar malce preveč zdelo in šel je zvati redarja, ki pa mu je prišla od strani postrežnika v delež slična psovka. Redar si je stvar zabeležil, ne vemo pa, ali je storil daljnih korakov.

Vsakako ne posebno fletne razmere za zavod, ki hoče služiti človekoljubju.

Razmere c. kr. finančnih stražnikov. Pišejo nam:

Dvojna mera je prišla menda že v stalno prakso, zato ni mogla izostati niti med uslužbenci državne finance. Od raznih pritožb naj omenimo za danes samo ene zadeve. — Dogaja se namreč, da se premešajo iz mesta na deželo v težavnejše službe možje, ki so že prej skoraj vsa mlada leta službovali zunaj.

Ti so gotovo upali in želeli, da bi po-nejša leta doslužili v laglji službi, v mestu. — Ko pa vidijo slednjič, da so se prevarili stopajo v pokoj z malo pokojnino, samo da se jim ni treba zopet seliti v oddaljen kraj.

Iz službenih ozirov se sicer morajo vršiti premeščenja, ali vršila naj bi se pravično. Premeščali naj bi na deželo oni, ki so bili dosedaj vedno v mestu; in teh je zelo mnogo. In tudi takih je mnogo, ki imajo pravico do popolne pokojnine, a jih puščajo dalje v službi, dočim druge, ki imajo še malo službenih let, nekako silijo v pokoj. Vse to je toliko bolj neumljivo, ker je pravičnost sedanjega finančnega ravnatelja splošno znana. Torej: ali se gori navedeno vrši brez njegovega znanja, ali pa brez daljnega preiskovanja, samo na podlagi nizkotnih ovadeb in šuntarij? Bodisi eno ali drugo, vsakako bi bilo želeli, da bi se eventualna obrekovanja — morda kakega nevoščljivca — preiskovalo natančno, da-li se utemeljena, ter da bi se v tako važni službi, kakor so državne finance, postopalo nekoliko pravičneje, nego se je do sedaj.

Učiteljstvo šole na Proseku-Kontovelju misli prizoriti v nedeljo 13. t. m. shod starišev svojih učencev. Zato iskreno želi, da pridete, častiti stariši, tega dne kmalu po popoldanski službi božji v prostore tukajšnje šole v čim večjem številu!

Podpore svojcem oseb na orožnih vajah. V državnem zakoniku je izšla izvršilna naredba k zakonu o podporah svojcem oseb, ki so morale k orožnim vajam, oziroma na vojaško izvežbanje. Omenjeni zakon je bil sklenjen v juniju 1908 in je doletel pravico do podpore od 1. avgusta 1908 dalje. Oziroma na kratki čas, ki je bil tedaj na razpolago, so bile odredbe za izvršenje izdane v več odredbah.

Gori rečena naredba združuje vsebino vseh naredb in se ozira zajedno na izkustva, pridobljena na uporabi zakona. Izvršilni naredbi je namen, da na razlaganju zakona čim najbolj pridejo do izraza nje dobrohotne intencije. Tako določa n. pr., da je z železniškimi uslužbenci, ki jim je službeno mesto na kaki postaji v inozemstvu in katerih svojci bivajo z njimi skupno, postopati tako, kakor da bi bivali v tuzemstvu. Zneski, določeni svojcem pod orožje poklicanih oseb, ne bo trebalo več v gotovem oddajati na pošti, ampak bo te zneske prvotna uprava kreditirala ministerstvu za deželno brambo in se bodo izplačevali navadnim putem s pošto nakaznico. Vsled tega ne bo več treba po vojaški oblasti potrebnih nakaznic (da se je namreč dotičnik res stavil pod orožje) pošiljati politični okrajni oblasti in se bodo v mnogih slučajih podpore hitreje izplačevale.

Tržaška mala kronika.

Povožena. Štefan Kočijančič, star 23 let, vojak pri poljskem topničarstvu v Celovcu je bil te dni na dopustu v Trstu. Včeraj popoldne je s svojo zaročenko Ano Košir, stan. v ulici Commerciale št. 9 šel po ulici Istria in tu sta oba prišla pod neki voz. Kočijančič je dobil težko poškodbo na desni nogi, Koširjeva je bila pa ranjena na levi nogi. Prvega so prenesli v vojaško, drugo pa v mestno bolnišnico.

Dva samomora. Včeraj zjutraj ob 10, uri se je 19-letna hišna Leticija Marinčič, stanujoča v ul. Carazzani št. 4, zastrupila s močno dozo karbolne kisline. Treves jo je z največjo naglico spravil v bolnišnico, ali nesrečnica je že pol ure kasneje izdihnila. Vzroki samomora so neznani.

— **Predsinocnjem** ob 11 in pol uri je gospa Uršula Kavčič, 76 let, stanujoča v ul. Malcanton št. 12, že dlje časa bolna, v hudem napadu mrzličnega delirija skočila s tretjega nadstropja na dvorišče. Obležala je mrtva.

Poskus samomora. Včeraj zjutraj ob 5. uri se je 26-letni kovač Salvator Scaligine, stanujoč v ul. Evangelista Torricelli št. 6, v kavarni Sport pri javnem vrtu ustrelil z revolverjem v desno senco. Zdravniška postaja je težko ranjenega spravila v bolnišnico.

Drugi poskus samomora, Magdalena Modrič, stara 28 let, stanujoča v ulici Madonina št. 11 je včeraj popoldne v samomorilno svrhu izpila dozo fosforične kisline. Prvo pomoč jej je nudila zdravniška postaja, ki je potem spravila v mestno bolnišnico.

Velika rabuka. V gostilni v ul. Molin a vento št. 3, je predsinocnjem prišlo do grozne rabuke, ker je dinar Skočaj — v šali vščipil neko Ano Pečarič, ki živi skupaj s kramarjem Avgustinom Verčon. Med obema možema je zato nastal hud prepir. Brata ženske sta se pričela umešavati v prepir in kmalu so letale po gostilni stolice, kozarci in drugo. Konec komedije je bil — velika škoda za kramarja in par lahkih ran. Verčon in oba brata Pečarič so bili aretirani.

350 jajec! Marija Andrian, kmetica iz Ajella, je predvčeršnjem zjutraj prišla v Trst, da bi prodala dva koša jajec. Položila je koša na voziček in ju hotela shraniti v kavarni „Alla Casa rossa“ na Ponterosu. Dočim so spravljali prvi koš v kavarno, je drugi na vozičku ostal brez varstva in — izginil. Bilo je v njem 350 jajec.

Draga rabuka. Včeraj ob 2. uri zjutraj sta se v kavarni Progresso na Acquedottu sprla Adelgisa Lutman, stara 26 let, in 46-letni težak Anton Stemberger. Ta je proti ženski zalučal kozarec piva, a mesto da bi jo bil zadel, je razbil veliko ogledalo v vrednosti 314 kron.

Koledar in vreme. — Danes: Školska dev. jutri: Adolfsk.

Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 8° Cels. — Vreme včeraj: zj. dež, oblačno, veter.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posameznimi padavinami, vetrovi, temperatura znižana. Polagano razjasnjenje.

Naše gledališče.

Dve nedelji že nismo imeli redne predstave; zato hoče dati gledališko vodstvo to soboto in nedeljo po eno predstavo. V soboto bomo imeli gosta gosp. Danila iz Ljubljane, ki nastopi v sloveči igri

„T A T“.

Ta igra si je osvojila vse evropske odre, povsod so jo igrali z največjim uspehom.

„Otok in Struga“ ne more priti to nedeljo na oder, ker gost g. Danilo, ki nastopi tudi v tej igri, ne more priti sem. To igro bomo videli pozneje. V soboto gostuje torej g. Danilo iz Ljubljane v „Tatu“, v nedeljo bo pa repriza dobro vspele burke „Nastavljena past“.

Upati je, da bo naše gledališče ta dva dni polno, dobro obiskano.

Društvene vesti.

Glazbeno društvo „Trst“ naznanja vsem svojim gg. pevkam in pevcem, da bo v soboto dne 12 t. m. ob 8.30 uri zvečer pevska vaja za mešani zbor. Gg. pevci in pevke so vabljeni, da se polnoštevno udeležujejo pevske vaje, ki se vršijo vsako sredo in soboto ob 8.30 uri zvečer v društvenih prostorih ul. S. Sebastiano 6. I. (Jadran). Sprejemajo se novi pevci in pevke.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ uljudno vabi vse gg. odbornike in njihovih namestnike k jako važni redni seji, danes ob navadni uri.

Čitalnica pri sv. Jakobu vabi gg. pevce in odbornike k važnemu posvetovanju, ki se bo vršilo danes, četrtek ob 8. uri zvečer. Radi važnosti naj nihče ne izostane.

Soc. odsek učitelj. dr. za Trst in okolico vabi danes dne 10. t. m. svoje udeležence k sestanku, ki bo točno ob 5. popoldne. Uljudnemu pozivu naj blagovole se odzvati tudi drugi tovariši in tovarišice.

Pogrebno društvo pri sv. Jakobu bo imelo v ponedeljek zvečer 14. t. m. ob 8. uri v prostorih „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu svojo redno mesečno sejo. Ker je dosti novih udov pristopilo, vabljeni so vsi gg. odborniki. *Predsednik.*

Nar. del. organizacija.

Odbor „Konsumne zadruge“ bo imel svojo sejo nocoj ob 8. uri zvečer v navadnih prostorih. Ker bo ta seja važna, naj se je udeleže vsi odborniki.

Seja osrednjega odbora N. D. O. se vrši v petek, dne 11. t. m. točno ob 8. uri zvečer.

Shod članov škedenjske podružnice N. D. O. se vrši nepreklicno v soboto dne 12. t. m. v prostorih „Gospodarskega društva“ v Škedenju. Tovariši, udeležite se tega sestanka v polnem številu in brez pridržka. Sestanek gibanje zahteva kar največ pozornosti.

(Odbor skupine N. D. O. Lloydovega arsenala) ima svojo sejo v petek, dne 11. t. m. ob 8. zvečer v prostorih N. D. O. Strokovno tajništvo.

Strokovno tajništvo N. D. O. (Brezposelni člani Z. J. Ž.) naj se zglase v petek, dne 11. t. m. zvečer v društvenih prostorih v ul. Lavatoio št. 1. I. nad. Poziv velja zlasti tistim brezposelnim članom, ki so bili odpušteni iz skladišč državne železnice.

(Brezposelni člani N. D. O.) se pozivljajo, da se v petek, dne 11. t. m., oziroma v soboto, dne 12. t. m., zglase v prostorih N. D. O. Zelo važno! Izkazati se je treba z društveno legitimacijo, oz. člansko knjižico.

(Na plesu N. D. O.) V torek je nekdo pozabil zimsko suknjo. Lastnik jo dobi v prostorih N. D. O. Ob isti priliki je nekdo pomotoma odnesel dežnik. Naj ga prinese čim prej v N. D. O.

DAROVIL.

Za veliki Ciril-Metov ples združene slovenske mladine doposlali so: gosp. Dr. Ivo Jagodič odvetnik v Trstu K 5, potom Jadranske Banke: Franc Pirc Trst K 6, družina Štefan Stanič Trst K 5, Fran Martelanc šolski vodja Prosek K 4, Josip Pečenko „Kavarna Central“ Gorica K 2, Josip Frandolič davč. uprav. Kobarid K 5, Kapetan Stijepo Dabinovič Trst K 30.

Rodoljubnim darovateljem iskrena hvala. — Nadaljne prispevke naj se izvoli pošiljati na ugledno „Jadransko Banko“ ali gosp. Vladku Ternovcu, ulica Fontana 4. I.

V počestčenje spomina, blagopokojnega Jurija Martelanc in v protest proti članku „Slovenca“ v Edinosti 9. t. m., nabrali so v „Nar. domu“ v Barkovljah pevci društva „Adrija“ K 8 za moško podružnico sv. Ciril in Metoda na Greti. Denar hrani naša uprava.

Za obrambeni sklad dr. sv. Cirila in Metoda so darovale gospe Franciška Perič, gospa Uršula Perič in gospe Roza Perič vsaka po 1 krono. Denar je naložen pri „Trg. obrt. zadruzi“ v Trstu.

— Otroškemu vrtcu pri Sv. Ivanu je daroval g. Andrej Pirich K 20 v počestčenje spomina pok. brata Ivana. — Denar hrani uprava.

— Ob poroki g. Franca Bercé z gđ. Ang. Sinigoi v Dombergu nabrali za družbo sv. C. in M. 6 K 52 st. — Denar se je odposlalo glavni družbi v Ljubljano.

— Po plesu pev. dr. „Adrija“ v Barkovljah nabrala je g.čna Adelka Martelanc K 8 za Cir.-Met. podruž. na Greti. — Denar hrani uprava.

Izjava.

Jaz **Franc Vuk**, posestnik v Sikoljah, izjavim, da sem Jožefa Laha, posestnikovega sina v Pongercu, po krivem obdolžil, da je meni vzel 1000 K. Obžalujem in prekličem to svojo obdolžitev.

ZAHVALA.

Podpisani se iz globine srca zahvaljujejo vsem onim cenjenim osebam, ki so nas o priliki nenadomestljive zgube našega preljubega družinskega glavarja, gosp.

Jurija Martelanc

tolažili in izkazali na katerisibodi način svoje sožalje. Posebno bodi izrečena srčna zahvala gg. dež. posl. Svetku Martelancu, dr. Justu Pertotu, velečenj. učiteljstvu, c. kr. finančnim stražnikom, slavnemu pevskega društva „Adrija“ za ganljive žalostinke na domu, v cerkvi in na grobu, čč. duhovščini ter sploh vsem onim, ki so od blizu in daleč prihiteli in s tem izkazali predragemu pokojniku zadnjo čast.

Bog plačaj vsem!

Antonija ud. Martelanc roj. Pertot, soproga.

Mihael, Andrej, Angel, sinovi. Marica, Anica, Alojzija, Angela hčere. A. Terčič, I. Cjak, zeta. Antonija Besednjak, Antonija Krecič, neveste.

VELIKI DOHODI ZA ZIMSKO SEZONO

JOSIP SPEHAR

TRST, ulica S. Caterina šte. 9 — Piazza Nuova
je bogato založena z veliko izbero zadnjih novosti za zimsko sezono po jako zmernih cenah. — SPECIJALITETA PRAVEGA ANGLEŠKEGA BLAGA. Izbera spajc, ovratnikov, gvatnic, zabestnic itd. — Na željo se pošiljajo vzorci.

Odlikovana delavnica in zaloga

sedlozja in potnih predmetov

FRIDERIK HERTAUS, TRST, ulica Stadion šte. 10.

Lekar narja A. Thierry balzam

(postavno obvarovan)

Pristen samo z NUNO kot varstveno znamko.

Učinkuje proti želodčnim krčom, napetju, slabemu prebavljanju, kašlju, pljučnim in pranim boleznim, zagrijanju itd. — Čisti rane, ublažuje bolesti, 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa velika posebna steklenica K 5.

Lekarnarja Antona Thierry pristno mazilo iz VRTNIC

(CENTIFOLIUM) zanesljivo učinkuje pri oteklinah, ranitvah, vnetjih, 2 lončka K 3.60. — Nalovlja se na lekarno: A. THIERRY, PREGRADA pri ROGATCU. Dabi se v vseh lekarnah.

Velika skladišča manufakturnega blaga in konfekcij za gospode, gospe in otroke.

Plačilo na obroke.

M. B. Katz

TRST - ulica Saniča 16, II. nadstr.

Podružnica v Gorici, ulica Alvarez 3. I. n.

OTNICA

(prej MORAVIA). — Najboljša PRIRODNA GRENKA VODA

učinkuje lečilno hitro in brez : bolečin.

Dobi se v vseh lekarnah, miodilnicah in boljših trgovinah v Trstu, Istri, Primorju, Kranjskem itd. itd.

Podjetje grenkega studenca

„OTNICA“

SOKOLNICE, MORAVSKO

Vesti iz Goriške.

Iz Gorice nam piše: Čujejo se že davno razni glasovi, da bi bilo potrebno ustanoviti v Gorici svoje pogrebno podjetje kakoršni imajo Slovenci v Trstu na Korsu. S tem bi se prav temeljito zamašilo usta našim zagriženim sosedom, kateri bi ne brusili več tako svojih jezikov o vsakem pogrebu naših ljudi. Zdaj si dovoljujejo razne strupene opazke n. pr.: „Slovenci morajo priti v naše pesti, ako ne živi pa mrtvi“. Z ustanovitvijo pogrebne podjetja bi ital. podjetnikom, katerim moramo pogrebe jako drago plačevati, prav pošteno odgovorili na njihovo izzivanje. Pozivljamo naše rodoljube, naj bi razmišljali o stvari, ki je vsekakor vredna, da se jo izvede. Ako ne more storiti tega kaka sposobna in podjetna oseba, naj naši denarni zavodi — brez razlike strank — delajo na to, da pridemo do takega zavoda. Podjetje bi preskrbovalo tudi cene pogrebe in ne tako grozno dragih kakor zdaj, ko morajo naši ljudje vedno plačevati višje cene nego drugorodci in to jedino le iz uroka, ker so Slovenci. Kakor smo prišli v Gorici do lastnega špediterja in do raznih drugih samostojnih podjetij — vsa izvršno vspevajo — tako delajmo tudi na to, da pridemo do lastnega pogrebne podjetja, ki bo oskrbovalo pogrebe ne le v mestu samem, ampak tudi na deželi.

Predpustna veselica v Lokvi. Kakor večkrat, tako je tudi letos priredil vrli „Tabor“ svojo pustno veselico. Pri tej je sodeloval tamburaški zbor iz Lipice. Da ne bom predolg, omenjam, da je pevski del programa splošno ugajal, a tudi tamburašem hvala za njih poštrevnost. Če pa ni bilo vse, kakor žele premnogi kritiki, ki znajo le besede stresati, niso krivi ne eni ne drugi, ali pa odkrito rečeno: vsak nekaj. Toda to opravimo doma, ne pa raznašati tega v svet, ki išče le senzacij.

Igra „Blaznica v prvem nadstropju“ nas je očarala.

Dražestna Olga, okretna Tinka pa neizogibni Janez to so bili res izvršno pogojeni. Resna Vladimir in Jaroslav sta ravno tako ugajala v vsakem oziru.

Po veselici smo rajali do jutra. Nekaj mask in pa pristni kosmatin, rjavi medved, so še pomnoževali dobro voljo. Odlikovani so bili vrli plesalci in celo trdovratni prijatelji ob čaši rujnega vinca v kotu dvorane so bili počestveni z bleščečimi redi, ki so žal veljali le za to noč. Kdor se je vdeležil te zabave, mu ni bilo žal tistih par novcev, saj mu je bilo užitek na razpolago, če ne v plesni sobani, pa v pristni turški kavarni in pri kaplji, ki greje srce.

Čast prirediteljem, ki so dvorano in stopnice primerno okrasili.

Sklepajoč z nado, da nisem bil zadnjič na prireditvah tega uglednega društva ostajam frk čez vrh.

Vesti iz Kranjske.

Nov sneg je zapadel v noči med tokom in sredo po Notranjskem.

Razne vesti.

Volilna reforma. ki jo namerava uvesti nova hrvaška vlada, zviša število volilcev od 48.562 na 250.000.

1000 porok v enem dnevu. Minolo nedeljo je bilo na Dunaju poročenih 1000 parov. Lansko leto je bilo istega dne poročenih 600 parov.

Bivši sultan Abdul Hamid. List „Turquie“ poroča iz Soluna, da se je bivši sultan Abdul Hamid zelo shujšal. Ne spi skoraj nič, razsaja, kolne in zove svoje bivše ljubljence. Žene njegove okolice ga niso v stanu utolažiti.

Iz Soluna poročajo, da je bivšega sultana Abdul Hamida napadla po noči besnost. Sultan se je z brisačo hotel obesiti, a služabniki so to zapazili in so ga visečega rešili ter izročili zdravnikom.

Povodenj v Nemčiji. Iz Berlina poročajo, da so dotoki Rene narasli za 2 metra. Mnogo krajev je poplavljenih.

20 milijon. za žrtve povodnji v Parizu. Francoski ministerski svet je sklenil zahtevati od parlamenta 20 milijonov frankov za prebivalstvo prizadeto po zadnji povodnji. — Podpor je v to svrhu došlo iz raznih strani nad 3 mil. frankov.

Realci-bogoslovci. — Naučni minister grof Stürgkh je izdal naredbo, ki določa, da lahko vstopijo absolventi realk in realnih gimnazij tudi v bogoslovje, ako položijo dopolnilni izpit iz latinščine in grščine.

Izseljevanje skozi Trst v mesecu januarju 1910: Preteklega januarja je odpotovalo iz Trsta

v Severno Ameriko 1292 izselnikov

v Južno Ameriko 235 „

Skupaj 1527 izselnikov.

V istem mesecu lanskega leta je odpotovalo

v Severno Ameriko 1305 izselnikov

in v Južno Ameriko 483 „

Skupaj 1788 izselnikov.

Zgubil je nekdo včeraj zjutraj v veliki dvorani Narodnega doma površno suknjo. Pošten najditelj naj jo prinese k vratarici Narodnega doma trg. Caserma 2, kjer dobi 3 krone nagrade.

Odlikovani fotografski atelje

A. JERKIČ, Trst, ul. Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7. 2129

Ženitbena ponudba. Mladenec, star 26 let, se želi seznaniti z gospodično od 20—25 let, katere bi imela nekoliko premoženja. Ponudbe pod Ivan, na Ins. oddelku „Edinosti“.

Iščem krojaškega pomočnika. Kelemenčič, ul. Lavatoio 5. 212

Na prodaj ste dve stari hrvaški sliki. Ulica San Giacomo in mon'e 210

Ženitev. 26-leten mladenec lepe zunanosti, se želi seznaniti z gospodično od 20—25 let z nekoliko dote. Ponudbe pod „Mladenec“ na Ins. odd. „Edinosti“.

Potovalna prodajalica i. t. d. za Štajersko se išče. Natančne ponudbe na „Edinosti“ pod „Štev. 205, Prodajalica“. 205

Inteligenten mladenec išče primerno službo. Naslov Josip Verčon, Vrde 534, Sv. Iva. 207

Učiteljica išče — lažbe kot domača učiteljica. Zmožna je poučevati v slovenskem, nemškem in deloma italijanskem jeziku. Ponudbe na upr. „Edinosti“ pod „Učiteljica“.

Odda se meblirana soba v ulici Commerciali št. 9. II. desno. 211

Kontaristinjo slovenske narodnosti, večšo slovenske, italijanske in nemške korespondence, strojepišja in možno stenografije išče večja tiskovna. Ponudbe sub „A M“ na upravništvo „Edinosti“. 214

Odda se v bližini mesta na zelo pripravnem kraju dobro upeljana trgovina jestrin. Za obilen promet se jamči. Kje? pove Inzeratni oddelku „Edinosti“ pod štev. 209. 209

Praktično popolnoma izvršben „občinski tajnik“ išče službe. Ponudbe na Edinost. 189

Išče se za gostilno voditelja s soprogo, ki je izkušena kuharica. Zmožna mora biti slovenskega in italijanskega, po možnosti tudi nemškega jezika. Dobičkanosno mesto. Obrniti se na: Collarich, Caffè Corso, od 9.—11. zjutraj in 3.—6. popoldne. 220

Naznanilo.

Tvrdba IVANČIČ & KURINČIČ uljudno naznanja vsem svojim cenj. odjemalcem v mestu in na deželi, da je PRESELILA svojo manufakt. trgovino iz Nadškofijske ulice v GOSPOSKO ULICO št. 11 (Via Carducci). Pri tej priliki uljudno naznanja sl. občinstvu, da sva povečala svojo trgovino s tem, da sva vpeljala razno modno blago. Cene nizke, blago prve vrste, postrežba strogo slovanska. Priporočava se za nadaljno naklonjenost in obila naročila z odlič. spoštovanjem

Ivančič & Kurinčič

manufakturna in modna trgovina — GORICA
GOSPOSKA ULICA št. 11. (Via Carducci).

Fondo Coroneo.

Fondo Coroneo.

Traberjev anatomsni in patolog. muzej

Razstava ljudskih bolezni in pokončevanje istih.

Ljudska znanstvena predavanja se vrše ob 10., 11., 12. 4. 6. in 8. uri.

V petek samo za ženske. Katalogi v sloven. jeziku.

Vstopnina 40 stotink. Vojaki do narednika 20 stotink.

Odlikovana pekarna in slaščičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavcemu trikrat na dan svež kruh.

Prodajalica je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi blagoti posebno za čaj; ima razne fina vina in likerje v butalkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krotante itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. BREZ-PLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem Vinko Škerk

Tvornica --- dežnikov

PAOLO MINOLA

je preskrbljena ob priliki preselitve na Corso št. 37 tik tvrde GREINITZ

Z raznovrstn. dežniki

od najnavadnejše do najfinjšje vrste.

: Ed. Hölzla založba na Dunaju IV/2, Luisengasse 5. :

V moji založbi je ravno izšel

Stenski zemljevid vojvodine Kranjske

z deli obmejnih pokrajin risan in izvršen

v Ed. Hölzlovem zemljepisnem zavodu na Dunaju

priredil prof. Fr. Orožen. Merilo 1:130.000.

Velikost zemljevida 142 cm visoka, 180 cm široka.

Cena na platnu napet v mapi K 40. Cena na platnu napet s palicama K 42.

Ta najnovejši slovenski stenski zemljevid vojvodine Kranjske ni samo za šolski pouk namenjen, ampak je tudi posebno pripraven za urade, pisarne in planinska društva radi bogatega imenika popolnega železniskega omrežja, višinskih podatkov itd.

Naročila sprejema vsaka knjigarna in tudi Hölzlova zal. knjigarna.

Gospodar. društvo v Šklednju

vknjižena zadruga z neom. zaveze

v Šklednju št. 330

v lastnih prostorih. Telefon št. 21-26

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje

po 4 1/2 %

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daje na vknjižbo po dogovoru 6%, na menjice po 6%, na zastave po 6% in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

URADNE URE: od 10.—12. ure dopoldne in od 6.—8. ure popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima tudi hranilno palico, s katerimi se najuspešneje navaja štediti denar.

NAČELSTVO.

Pozor! M. LEVI Pozor!

Trst - ul. Ombrello 6, III. nad. - Trst
Kupuje rabljene pohištvo, ponošene obleke in alvalne stroje. Pisati dopisnico. Pride sam na dom

Strašno

visoke cene se večkrat plačajo

za moška in damska suknja.

To lahko preprečite, ako direktno naročite iz tovarne suknja. Zahtevajte zato, da se vam brezplačno dokaže moja pomladna in poletna zbirka vzorov. Imam izdelke samo 1. vrste in apartne novosti sezone. Razpošiljiva tiskovna suknja

Franz Schmidt, Jägerndorf 103

Avstrijska šivilja.

Namizna jabolka

v cenah po Kr 24—26—28 za 100 kilo iz kolodvora Litija proti poizetju, razpošilja J. RAZBORSEK, Smartno pri Litiji. - 5 kg korbica franco K 2-60.

Zaloga izgotovljenih oblek in manufakturnega blaga

Al Mondo

Preseljena iz Barriere št. 33

v ul. deli Jstri št. 8 (Sv. Jakob)

Velika izbira moških, deških in otroških oblek. Zaloga blaga za obleke po meri. Strajce spolne hlače, nogovice, pletenine, ovratniki zapetniki, ovratnice itd. itd. v bogati izbiri.

Zaloga najboljših modrih, rumenih in belih jop za mehanike itd.

Specijaliteta: hlače za delavce.

Vse po najzmernejših cenah.

Guido Levi Minzi

Nova in bogata zaloga

vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izdaru.

Najnovejši vzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1

Telefon št. 71 Romano IV.

Bogomil Pino

bivši ura v Sežani

ima svojo

novo prodajalico

ur

v TRSTU, ulica

Vincen. Bellini 13

nasproti cerkve

sv. Antona novega.

Vsakov. verižic po tov cenah.

